

Ekskursion til Ulborg og Ålestrup 9.-10. september 2000

Lørdag 9. september. Ulborg Statsskovdistrikt

35 foreningsmedlemmer var mødt op på parkeringspladsen foran Ulborg station hvor statsskovridder Bo Holst Jørgensen fra Ulborg statsskovdistrikt modtog os. Distriktet havde bestilt bus til at fragte os rundt på det 12000 ha. store statsskovdistrikt, og lidt efter kl. 11 rullede bussen med en veloplagt skovridder ud af Ulborg med retning mod Lystbækgård, som er en af statsskovdistriktets nyere erhvervelser til skovrejsning og naturgenopretning.

Inden vi nåede Lystbækgård blev vi sat af bussen og vandrede over nogle skovrejsningsarealer, hvor der var lavet arkæologiske søgegravninger forud for tilplantningen. I den blotlagte agerjord var der tydelige spor af stolpehuller, hvis oprindelse endnu ikke er bestemt, men det var tydeligt, at der havde været omfattende bygningsværker, måske forsvarsværker på stedet.

Der bliver ikke plantet skov her foreløbig – om nogensinde.

Herefter vandrede vi videre mod Lystbækgård, hvor der i et smukt kuperet område med småklitter var indrettet en primitiv opatningsplads med overdækket grill- og opholdsområde i vikingestil. Her serverede distriktet lækre spidstegte lam af egen avl – hvor det smagte.

Derefter gik det i bus hen til distriktets fårehyrde, som fortalte om hedepleje med får, og vi fik set hvordan en fårehyrde bruger sin hund til at styre fårene. Det var virkelig en oplevelse at se samarbejdet mellem hund og fører, og samtidig vide at heden på denne måde holdes frisk og fri for opvækst af vedagtige planter.

Vi passerede et forsøgsområde, hvor det blev afprøvet, om slam og kompost er velegnet i skovrejsningssammenhæng, og om det giver anledning til fare for grundvandsforurening.

Vi så relativt nyplantede bevoksninger af løvtræ, blandingsbevoksninger af løvtræ og nåletræ, blandingsbevoksninger af forskellige nåletræer og masser af løvtræbælter med en rig blanding af buske og træer f.eks. *Acer campestre*, *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Alnus glutinosa*, *Amelanchier spicata*, *Caragana arborescens*, *Cornus mas*, *Corylus avellana*, *Fagus sylvatica*, *Hippophae rhamnoides*, *Lonicera xylosteum*, *Malus sargentii*, *Malus sylvestris*, *Rosa multiflora* og *Quercus petraea*.

De nåletrædominerede hedeplantager har i de sidste par årtier undergået store forandringer mod mere blandede bevoksninger og en langt højere andel af løvtræ. Denne forandring er sket i takt med, at der er opbygget et bedre skovklima, og at de tekniske hjælpemidler samt mængden af hjælpestoffer er blevet bedre. Samtidig satses der i statsskovene generelt meget på at bedre stabilitetsforholdene i skovene. Derfor indbygges der både løvtræbælter, bælter med stabile nåletræarter og der ind-

blandes stabile træarter som f.eks Douglasgran og Skovfyr i produktionsbevoksningerne af de almindelige træarter i nåletræplantagerne.

Turen gik videre over smukke hedepartier med rigt indslag af enebær til egekrat med masser af liljekonvaller og åbne hedearaler med vidt udsyn og adskillige sjældne plantearter, som f.eks. nikkende kobjælde, og vi fik et godt indblik i de problemer, der kan ligge i at få afgræsset lyngarealerne så bævre Aspen holdes nede, men uden at fårene samtidig æder kobjælderne.

Så gik turen til et træartsforsøg, hvor der var placeret en måleudstyr til måling af luftens renhed. I træartsforsøget indgik bl.a. Grandis, Douglasgran, Sitkagran, Rødgran, Bøg og Eg, og selv om Sitkagranen her har en vækstkraft som overgår de øvrige træarter, så følger de øvrige nåletræarter pænt med, men også løvtræet groede godt, især overraskede bøgens vækstkraft.

I skovbrynene var der målt meget høje værdier af havsalt, så det kan ikke undre, at skovene i Vestjylland bliver røde i kanterne efter stormvejr, og dør når det er værst.

Derefter gik turen videre med bussen gennem distriktet, hvor nogle var heldige at se både kronvildt og isfugl. På et af de korte stop nød vi udsigten over den storslåede Nørre Vosborg Hede.

Et gennemgående tema var æbletræer. Overalt på distriktet har skovrideren sørget for, at der er plantet forskellige sorter af æbletræer - mest vilde arter. På alle tider af året beriger disse træer distriktet.

For de gangvige afsluttedes ekskursionen med en vandretur gennem urørt skov, som stødte direkte op til skovridergårdens have, hvor den formelle afslutning fandt sted. Foreningen overrakte en *Paulownia tomentosa* til skovdistriktet, så skovrideren yderligere kan udvide distriktets artsrigdom, men let bliver det sikkert ikke at holde liv i dette træ under de barske vestjyske vilkår. En dejlig dag med sammenhængende naturtyper, store skove og vide udsyn var til ende.

Søndag 10. september 2000 Ålestrup

Kl. 10.00 mødtes ekskursionsdeltagerne igen hos Lis og Leif Rasmussen i Ålestrup. Der var dækker op til et dejligt morgenbrog på gårdspladsen trods truende skyer. En fin start på en dag som i kontrast til lørdagens tur stod i arternes tegn. Lis og Leif købte i 1982 et landbrug på 10.5 ha., og har siden brugt al fritid og mange penge på at omdanne ejendommen til en smuk og spændende fritids- og lystejeendom. Ejendommen er nu fuldt tilplantet med over 600 arter og varieteter af forskellige buske og træer. Hertil kommer en samling af 600-700 forskellige Dahliæer. Vi gik en tur rundt på ejendommen og betragtede resultaterne af det omfattende plantningsarbejde. Næsten alle de arter, som kan findes i det danske skovbrug og mange arter fra arboreter og haver er afprøvet på ejendommen, så der er næsten tale om et arboret, uden at tilplantningen dog er systematiseret med hen-

blik på at skulle fremstå som et arboret. Ønsket om at afprøve alt, hvad det har kunnet lade sig gøre at få fingre i af busk- og vedagtige planter, har været en del af ideen med tilplantningen.

Jorden er ret mager og klimaet forholdsvist hårdt, så stedet giver bestemt ikke de bedste betingelser for planternes etablering og vækst, men stedet udgør et fint afprøvningsområde for planternes hårdførhed. Forbavsende meget er lykkedes godt, og en række relativt sarte arter klarer sig fint. De ældste bevoksninger af nåletræ er nu blevet tyndet og underplantet med løvtræ, som klarer sig godt i den halvskygge, som nåletræskærmen giver. Bevoksningerne trives fint, men det vil kræve en betydelig indsats med hensyn til tynding i skærmen, hvis udviklingen skal sikres for de indplantede løvtræarter. Bl.a. trives Bøg, Ask, Ahorn og Hestekastanie fint under en skærm af *Picea omorica*.

Det vil selvsagt føre for vidt at nævne alle arterne, hvorfor kun nogle af de mest specielle eller sarte arter nævnes i det efterfølgende: *Castanea sativa*, *Pterocarya fraxinifolia* og *P. caucasica*, *Populus tricarpa* (OP 42), *Juglans regia*, *J. nigra*, *Carya ovata*, *Betula maximowicziana*, *B. lenta*, *B. lutea*, *B. papyrifera*, *Ostrya carpinifolia*, *Corylus colurna*, *Quercus cerris*, *Q. dentata*, *Q. frainetto*, *Q. palustris*, *Q. robur* 'Pectinata', *Morus nigra*, *M. alba*, *Liriodendron tulipifera*, *Platanus orientalis*, *Sorbus* 'Chinese Lace', *Sorbus aria* 'Joseph Rock' og *S. hupehensis*, *Rhus verniciflua*, *Acer griseum*, *Aesculus flava* (octandra), *A. parviflora* og *A. carnea* 'Briottii', *Davidia involucrata*, *Paulownia tomentosa*, *Ailanthus altissima*, *Phellodendron amurense*, *Nothofagus antarctica*, *Stewartia pseudocamellia*, *Sophora japonica*, *Pterostyrax hispida*, *Styrax japonica*, *Abies sibirica*, *A. amabilis*, *A. magnifica*, *A. homolepis*, *A. concolor* (angribes af sygdom).

Det bliver spændende at se, hvordan de mange arter vil klare sig, når de er kommet over ungdomsstadiet.

Foreningen overrakte også her en Paulownia som tak for en dejlig dag.

Niels Juhl Bundgaard